

16.11.2015

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Kuuleminen 18.11.2015

**Hallituksen esitys perusopetuslain 48 f §:n muuttamisesta;
aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut****Kuntaliitto pitää esitystä tarpeellisena**

Esityksen mukaan aamu ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksun määrää korotetaan.

Kuukausimaksun suuruus ehdotetaan korotettavan niin että se saa olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 160 euroa. Kunta saa jatkossakin päättää säädettyä alemmasta maksun määrästä.

Esitys on Kuntaliiton mielestä tarpeellinen ottaen huomioon kuntatalouden huono tilanne sekä se, että aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittäviin asiakasmak-
suihin ei ole tehty muutoksia vuoden 2006 jälkeen.

Kuntaliitto kiinnittää edelleen huomiota siihen, että asiakasmaksujen enimmäismäärän tarkistusväli ei jatkossa saa olla liian pitkä, jolloin ei tulisi tarvetta suuriin kertakorotuksiin. Tämän vuoksi **Kuntaliitto esittää, että aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien maksujen korotus voitaisiin toteuttaa samaan tapaan kuin varhaiskasvatuksen maksujen kohdalla tehdään.**

Maksun perimättä jättäminen

Esityksen mukaan esitetään säädettäväksi, että maksu olisi jätettävä perimättä tai sitä olisi alennettava, mikäli siihen olisi syytä ottaen huomioon huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat. Säännös on vastaavan sisältöinen kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 11 §. Esityksellä muutetaan nykytilaa siten, että kunnan mahdollisuus maksun perimättä jättämiseen tai alentamiseen muutettaisiin ehdottomaksi siten, että kuntien on säännöksessä tarkemmin mainituin edellytyksin jätettävä perimättä tai alennettava maksua. Säännöstä tulkittaisiin samalla tavalla kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevaa säännöstä.

Kuntaliitto pitää säännösmuutosta ongelmallisena seuraavin perustein:

Ensiksi maksujen korottamisen tavoitteena on paikata enimmäismaksujen jälki-
jättöisyyttä kustannustason nousuun nähden ja tavoitella lisätuloja kunnille,
mutta maksujen alentamisen ja perimättä jättämisen velvollisuus syö osan lisä-
tulojen saamisen mahdollisuudesta ja vähentää mahdollisuutta korjata kustan-
nustason nousun vaikutuksia.

Toiseksi vastaava maksujen perimättä jättämisen ja alentamisen menettely on sosiaali- ja terveydenhuollon puolella koettu aiheuttavan huomattavasti hallin-
nollista lisätyötä ja -kustannuksia.

Kolmanneksi esitystä valmisteltaessa ei ilmeisesti ole otettu huomioon, että viimekädessä heikoimmassa taloudellisessa tilanteessa oleville perheille aamu- ja iltapäivätoiminnasta aiheutuvat menot otetaan huomioon toimeentulotuessa. Juuri vahvistetulla toimeentulotukilain muutoksella (815/2015) kyseiset menot otetaan huomioon em. lain 7 b §:n mukaisessa perustoimeentulotuessa. Muutos tulee voimaan 1.1.2017. Voimassa olevan lain mukaan ko. menot otetaan huomioon harkinnan mukaan täydentävänä toimeentulotukimenona.

Kuntaliitto esittää että harkittaisiin aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu- ja koskevan perusopetuslain 48 f §:n 2 momentin säilyttämistä nykyisellään edellä todetut seikat huomioon ottaen. Niitä ei ole esityksessä käsitelty, vaikka niillä on kustannusvaikutuksia.

Esityksen kustannusvaikutusten arvioinnissa on käsitelty vain maksutuloja, ei toiminnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä aiheutuvia kustannuksia, ja niiden kehitystä. Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa ei myöskään ole käsitelty kolmannen sektorin ja muiden ostopalvelutahojen mahdollisuuksia toiminnan järjestämiseen, jos kunnat alentaisivat avustuksiaan maksukertymän määrän lisääntymisen verran.

Kuntaliitto tähdentää, että esitys ei saa johtaa aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevan valtionosuuden pienentämiseen, vaan jatkossakin valti- on tulee huolehtia, että kunnilla on riittävät taloudelliset edellytykset toiminnan järjestämiseen. Tätä koskeva maininta tulisi hallituksen esitykseen lisätä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Terhi Päivärinta
johtaja, opetus ja kulttuuri

Minna Lindberg
erityisasiantuntija